

כ"ז אלול ה'תשע"ה 11.9.15

מגזין מס' 346

שבת פרשת נצבים / ראש השנה

קשר- שבועי מאת הרב יאיר קלב

המגזין מוקדש לעילוי נשמת בנימין בן משה ורחל

הפתח הלאומי

חיים יהודיים על כל צעד ושעל

מדברי קודש רבנו הזקן בעל התניא: "ישראל גוי אחד בארץ" - עם ישראל, גם כשהוא בארצות העולם, קשור הוא עם ה' אחד. ה' יתברך יוצר מהרוחניות גשמיות, ועם ישראל יוצר מהגשמיות רוחניות.

(על פי 'היום-יום' כ"ז אלול)

התבוננות בדרך אפשר בטמון בפתגם ובאמרה החסידיים

מה רבו מעשיך ה'

בכל יצירה אמנותית הראויה לשמה גנוז מידע רב העשוי ללמד רבות אודות אופיו, כשרונו, שאר רוחו, יושר שכלו, עוצמת רגשותיו, מוסריותו, עושר דמיונו, התמדתו, דבקותו במטרה, ירידתו לפרטים, יכולתו להביע עצמו, מושגי שפתו: המעשית - מילולית - הגותית (וכו' וכו'), של האומן שעשאה.

אמנם ככל שרמתה האמנותית של היצירה גבוהה יותר, כן גם עולה רמת ההכנה והכישורים הנדרשים מן המתבונן בה. אכן כדי להבחין באופן יסודי ומעמיק בחותמת היוצר המוטבעת ביצירתו, אין די בראיה והתרשמות שטחיים - וכביטוי העממי 'רק גאון מבין גאון'.

זאת ועוד, השתלמות האדם באומנות ומיומנות האבחנה במכמני חיי נפש היוצר המוטבעים ביצירתו, נכללת "...גם כן בלשון אמונה שהוא לשון רגילות - שמרגיל האדם את עצמו, כמו אומן המאמן ידיו..."

ואם דרושים כלים כגון פתיחות, ידיעות מספיקות וצבירת נסיון כדי לגשת להתבוננות במעשי ידי בשר ודם, אשר סוף סוף מוגבלים הם (יהיו הישגיו גדולים

ומרשימים ככל שיהיו), כן, ויותר מכן, נעלים לאין שיעור הם ההכנה והכלים הדרושים לשם התבוננות האדם ביצירה האלוקית שבמעשה בראשית - המשקפת נאמנה את היות הבורא כל יכול, כליל כל השלמויות, אין סופי ובלתי מוגבל, ככתוב "מה רבו מעשיך ה'".

אכן אתה א-ל מסתתר

וכהתבטאותו הנפעמת של אחד מגדולי המדענים אשר הקדיש חייו לחקר דרכי ופעולות הטבע, בחיפוש המתמיד אחר ה'אמת': 'העוסק בחקר חוקי הפיזיקה משול לילד קטן העומד כשגבו מופנה אל שפת הים הגדול... פעמים אין ספור משתעשע הוא בשליחת ידו לאחור אל תוך המים הרדודים, כשבדרך כלל מעלות אצבעותיו חופן של דברים רגילים ושכיחים כחול, רפש, אצות וצדפים למיניהם... אמנם, במקרים יוצאים מן הכלל, ולעתים רחוקות מאוד, מגלה הוא להפתעתו בין כל אלה גם פנינה נדירה ויקרה...'.

מה גדלו מעשיך ה'

אכן בתורת הקבלה והחסידות מבואר כי אין די בלימוד והתבוננות בחוקי הטבע הגשמיים בלבד. כדי לזכות ביראת שמים של ממש, יש להרחיב את היריעה

שום פרט החורג מתבנית בריאתו החקוקה בעצם הווייתו.

ישראל – אותיות 'לי ראש'

הסתכלות כפולה פנימית זו שעל פי תורת החסידות ב"מה רבו מעשיך ה'" וב"מה גדלו מעשיך ה'" (הן בדרכי ההנהגה האלוקית בעולם הזה והן בזו שבעולמות העליונים) מעוררת בלומד, כל אחד לפי ערכו, תחושה של חרדת קודש מוחשית ומחייבת אל מול פני הנוכחות האלוקית.

עבודת ההתבוננות הזו (המביאה לראיית ושמיעת 'אלוקות') הינה כלי קודש המגלה את טבעו האמיתי של עם ישראל "גוי אחד בארץ": "גוי" (עם) שנשמות בניו ובנותיו יורדות לעולם הזה לחיות כמה עשירות בשנים בתוך גופים בשר ודם, בגשמיות וחומריות ה"ארץ", על מנת למלא את ייעודם הפנימי כיהודים – היא העבודה ל"ארח' בתודעתם ובהנהגתם תמיד את ה"אחד", הוא בורא העולם ומנהיגו.

השגחה פרטית

על אף כל הקשיים שבדרך, ולמרות שלעיני בשר נראית המציאות כולה כדבר בפני עצמו, גשמיות וחומריות בלבד, מן היהודי נדרש לעלות בשליבות סולם ההתבוננות: א. ההרגשה, ב. ההכרה, ג. ההתאמתות ד. הראיה – היינו שבכל עת ובכל שעה ומתוך כל דבר וענין, פונה החיות האלוקית (המהווה את הכל) במסר אישי לכל אחד ואחת מישראל כיצד לנהוג כיהודי על כל צעד ושעל.

אשר זוהי שליחותו של האיש הישראלי – לפקוח עיניו ולהיות קשוב לנתינת הכח הצפונה במסרים האלוקיים הפונים אליו באופן אישי. לפענחם ולתרגמם אל תוך חיי המעשה, על מנת ליצור בהשראתם מהגשמיות כלים לחיי רוח יהודיים בעולם הזה התחתון. ובזה נשלמת תכלית הבריאה, ע"י היהודי שטורח לעשות מקדש להקב"ה בתוכו פנימה. מקדש שממנו יוצאת אורה גם אל ד' אמותיו, ומחוץ לד' אמותיו ועד בעולם כולו, וכמאמר חז"ל אודות תכלית הבריאה: "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים".

ולעסוק במרחבים האלוקיים הנפרסים לעיני רוחו של המתייגע בלימוד נשמתא דאורייתא (נשמת התורה). בחלק זה של תורת ישראל מבוארים דרכי ההתבוננות ב'סדר השתלשלות העולמות' – היא ירידת החיות האלוקית המחיה ומהווה את העולמות העליונים והתחתונים כולם ועד לעולם הזה הגשמי, ככתוב "מה גדלו מעשיך ה'".

חוקי הטבע בגשמיות וברוחניות

רבנו הזקן מבאר בספרו תניא קדישא כי גדר ובחינת שם 'עולם' נופל (מורה ומתייחס) על בחינת 'מקום' ובחינת 'זמן' דוקא. ומכיון שכל עולם עליון יותר הינו מימד רוחני נעלה ודק יותר, הרי שגדרי והגבלות הזמן והמקום שבכל עולם ועולם הינם בהתאם למעלתו ולפי ערך דקותו הרוחנית.

למשל, כאשר מדובר במקום גשמי אזי מתבטא הדבר באורך, רוחב ועומק גשמיים – וכדוגמת אדם הגבוה מחברו, שהפרש הגובה ביניהם נמדד בסנטימטרים; אולם כאשר מדובר ברובד רוחני יותר, אזי גדרי המקום שבו הינם דקים יותר – וכדוגמת החכם הגדול שחכמתו נעלה שלא בערך לגבי חכמת החכם הקטן, שהערכת המרחק ביניהם כלל אינה נמדדת בסנטימטרים, כי אם **במעלה**, היינו לפי ערך וגודל החכמה.

כך גם בנוגע לבחינת הזמן. ברובד הגשמי נמדד הזמן בשניות, דקות, שעות, ימים וכו'; ואילו ברובד הרוחני נמדד הוא באופן דק יותר, על-פי סדר 'קדימה ואיחור', כגון גורם ותוצאה, סיבה ומסובב, עילה ועלול וכו' (ואין כאן המקום להאריך בענין זה).

ונמצא שכשם שבעולם הזה הגשמי חלים חוקי הטבע, ללא יוצא מן הכלל, על אין ספור נבראים **גשמיים** שבדומם, צומח, חי ומדבר – כן הוא הדבר גם בכל העולמות העליונים שבסדר השתלשלות העולמות, זה למעלה מזה עד אין סוף. בכל עולם ועולם לפי ערכו, שוררים, כאמור, כללי מבנה והנהגה דקים ומדויקים בתכלית, החלים על ריבוי נבראים **רוחניים** לאין מספר. וכשם שבעולם הזה לא ייתכן שיהיה איזה בעל חי ש'ישבור' חוק טבע ככח המשיכה, או חפץ דומם ש'יחליט' לפתע לנוע, כך בכל העולמות העליונים אין

לוח שיסורים

"לא רק קביעות בזמן אלא גם קביעות בנפש..." (אדמו"ר הזקן) - היינו שיש לקבוע עתים ללימוד התורה, ליצור 'דופק לימודי' קבוע, ביום ובשעה, עד אשר יגלה האדם כי, לאמיתו של דבר, התורה היא לחם חוקו ומזון הנפש...

בימים האלה מקיים הרב כלב שיעור שבועי קבוע מידי יום חמישי בשעה 21:30 במושב חמד שבמרכז הארץ. הכניסה לישוב בכביש (מס' 412) המוביל מבית דגן לאור יהודה, רח' הזית 83 בבית הכנסת שבחצר משפחת שרעבי. השיעור משודר בזמן אמת בשידור חי באינטרנט, באתרנו: www.tanyaor.com.

התכנסות (כיבוד ושתייה קלה מ-21:00) במושב חמד,
לפרטים נוספים: שי גרציק 052-4-446-144

[בכניסה למושב חמד - ישר עד הכיכר, בכיכר שמאלה לרח' הזית - לקראת סוף הרחוב, לפני הכיכר הבאה - הזית 83 מצד שמאל. חניה בשפע מאחורי בית הכנסת שבהמשך שביל הכניסה לחצר]

לחיות עם הזמן... (אדמו"ר הזקן) - היינו שבכל זמן וזמן מתרחשת פתיחת שער רוחני, דרכו יורדים לעולם הזה אור ושפע מיוחדים, אשר יש להכין כלים כדי לקלוט 'גשמי ברכה' אלה ולתרגמם למעשים עד אשר תואר, באופן ממשי, סביבתנו המיידית בגוון המסוים של נתינת הכח הטמונה באותו זמן.

השבת ממנה מתברך חודש תשרי

"החודש השביעי, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"

"אתם ניצבים היום"

בשבת זו שלפני ראש השנה, שלא כבשאר 'שבתות מברכים', אין מברכים בבית הכנסת את חודש תשרי.

את סיבת הדבר ביאר רבנו הזקן, בעל התניא, בשם רבו, המגיד ממזריטש (ששמע זאת מהבעש"ט): **"החודש השביעי, שהוא החודש הראשון לחודשי השנה, הקב"ה בעצמו מברכו בשבת מברכים, שהיא השבת האחרונה של חודש אלול; ובכח זה מברכים ישראל את החודשים אחת עשרה פעמים בשנה"**.

מהי ברכתו של הקב"ה? ברכה זו היא העולה מתוכנה של קריאת התורה שבשבת זו: **"אתם ניצבים היום"**. המילה **"היום"** מכוונת לראש השנה, יום הדין, וכמו שכתוב **"ויהי היום"**, ובתרגום למילים אלו שבפסוק נכתב: **"והוה יום דינא רבה"** (=ויהי יום הדין הגדול). דהיינו שכאן מבטיח לנו הקב"ה כי בראש השנה **"אתם ניצבים"**, קיימים ועומדים - כלומר, **"זוכים בדין"**.

מכלל לפרט

כיון שברכה זו היא ברכה כוללת, הרי שמיד אחרי הכלל באים הפרטים: **"ראשיכם, שבטיכם, זקניכם ושוטריכם... מחוטב עציך עד שואב מימך"**. לאחר הברכה הראשונה והכוללת, מפרטת התורה את עשרת הסוגים שבעם ישראל, אשר כל אחד ואחד מהם מקבל את ברכתו המיוחדת הדרושה לו. כל הברכות הללו מיועדות לתכלית אחת - **"לעברך בברית ה' אלוקיך"**. כריתת ברית ענינה

ביטוי של התאחדות, כאשר שניים כורתים ברית ביניהם נעשים הם כמציאות אחת. באופן כזה צריכה להיות ההתקשרות של עם ישראל לקב"ה - יהודי צריך להרגיש שהוא והקב"ה הם דבר אחד.

המעשה הוא העיקר

המטרה המרכזית בענין כריתת הברית היא לתת לדברים ביטוי מעשי. הן מצד ברכתיו של הקב"ה שצריכות להתבטא בתוך העולם הזה הגשמי, בשפע ובהרחבה גשמיים כפשוטם. כידוע, הדין של ראש השנה הוא בעיקר על עניני העולם הזה ("אין אדם נידון בראש השנה אלא לעניני העולם הזה"), ולכן באה ברכת ה' דוקא בצורת שפע גשמי.

כך גם מצד עבודת האדם את בוראו, העיקר הוא שהדברים לא יישארו אצלו במישור הרוחני, אלא יבואו לידי ביטוי מעשי. אמרו חז"ל: **"המעשה הוא העיקר"**. הכוונות, גם אם יהיו הנעלות ביותר, אינן העיקר, אלא דוקא קיום המצוות בפועל. לכן ההלכה היא, שעל ידי כוונה בלבד אין האדם יוצא ידי חובת קיום המצוות, כי אם על ידי הקיום המעשי. רק בקיום מעשי של המצוות, אפילו בלא כוונה, יוצאים ידי חובה (אלא שלשלמות המצוה יש צורך גם בכוונה).

קוממיות

על ידי עבודת ה' כדרוש, ובכלל זה עבודת התשובה, שעל ידה נעשית כריתת הברית עם הקב"ה, זוכים לקבל

את ברכותיו של הקב"ה בשבת זו, ו"זוכים בדין", וחודש תשרי נעשה "המשובע והמשביע ברוב טוב לכל ישראל על כל השנה".

ובפשטות - ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה, עד הטובה העיקרית והפנימית - הגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, באופן של "ניצבים", כדברי הפסוק "ואולך אתכם קוממיות", בקומה זקופה - ובקרוב ממש.

(מעובד מתוך הספר "שלחן שבת", על פי 'תורת מנחם' התוועדותיות ה'תשמ"ז כרך ד')

גם בשבת זו אומרים, קודם תפילת שחרית, את כל התהילים, אף על פי שאין מברכין את החודש. אחרי התפילה - התוועדות בבית הכנסת, כבכל שבת מברכים.

באחת משיחותיו אמר הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו כי בשבת שלפני ראש השנה יש להתחיל בשבת עצמה בצדקה באופן המותר בשבת, על ידי צדקה של מאכל ומשקה ('לחיים') או על ידי צדקה רוחנית, כמו נתינת עצה טובה, ועל אחת כמה וכמה לימוד תורה. ועוד וגם זה עיקר - קבלת החלטה טובה (כולל הסכום!) שתיכף ומיד לאחר השבת יקיים... (נתינת ממון בפועל, להפריש לעצמו וליתנו לעני או לגבאי בבוקר).

'פדיון כפרות' - מנהג ה'כפרות', נוהגים לקיימו בעשרת ימי תשובה, ובפרט בזמן המובחר לכך בערב יום הכיפורים לפנות בוקר. המנהג מבטא את משאלתנו כי יסלח לנו ה' על כל חטאינו תמורת התרנגול או הכסף שאנו נותנים 'במקומנו' וישמש 'כפרה' תחתנו. נהוג לקיים את המנהג בתרנגול אחד לזכר ובתרנגולת אחת לנקבה (אפשר להסתפק בתרנגול אחד לכל בני הבית ותרנגולת אחת לכל בנות המשפחה). לאשה הרה נוטלים בעבורה שלושה עופות - שתי נקבות וזכר אחד (תרנגולת אחת עבור עצמה ועוד שניים בשל אי הודאות לגבי מין העובר).

אוחזים את התרנגול או הכסף ביד ימין ואומרים את הנוסח המודפס בסידור התפילה ובמחזור, למן "בני אדם יושבי חושך וצלמוות" עד "מצאתי כופר". אזי מסובבים שלוש פעמים את התרנגול או הכסף מעל הראש ובתוך כך אומרים: "זה חליפתי, זה תמורת, זה כפרתי, זה התרנגול (או הכסף) ילך למיתה (ובכסף - ילך לצדקה) ואני אלך לחיים טובים ארוכים ולשלוש". וחוזרים על כל זאת שלוש פעמים. מיד לאחר הכפרות, מביאים את התרנגולים לשחיטה בפיקוח ובנוכחות שוחט מוסמך. ומצווה לכסות את הדם בעפר ולברך: "ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קידשנו במצוותיו וציונו על כיסוי הדם בעפר". לאחר מכן מנקים ו'מכשירים' את העופות ומעבירים אותם למשפחות נזקקות.

'כפרות' על כסף - יש הנוהגים לקיים את מנהג הכפרות עם כסף שתורמים לצדקה. נהוג לקחת סכום סמלי (לפחות ח"י שקלים - 18 ש"ח) עבור כל נפש מבני הבית, הנקרא בשם "פדיון כפרות". אומרים כנזכר לעיל את פסוקי ה'כפרות' ומסובבים את הכסף מעל הראש שלוש פעמים (בקיום המנהג בכסף, אומרים זה "הכסף ילך לצדקה"). את הכסף מעבירים לעניים או למוסדות צדקה.

ניתן להעביר את כסף "פדיון הכפרות" לעמותת "תניא - מודעות עצמית ביהדות".

לפרטים: 052-5-675-770

ראש השנה ועשרת ימי תשובה

יום ראשון כ"ט באלול, ערב ראש השנה

בקריאת שמע שעל המיטה, ביום שלישי בלילה אור ליום רביעי, אומרים תחנון.

בסליחות אומרים תחנון (=וידוי) אפילו לאחר עלות השחר, אבל לא בתפילה.

היום אין תוקעים בשופר, ומי שלא הספיק להתלמד, יעשה זאת בחדר סגור.

אחרי התפילה אומרים 'סדר התרת נדרים' (כמובא בסידורים), במניין עשרה אנשים כשרים (ולכל הפחות צריך שיהיו לפניו שלושה).

עורכים מגבית ומחלקים 'צורכי החג' לראש השנה ולכל חגי תשרי לזקוקים לזה (בדומה ל"מעות חיטים" קודם חג הפסח).

נוהגים לכתוב פ"נ (=פדיון נפש) (הנשואים - כמו בן בחגירת אבנט) עבורו ועבור בני ביתו לבקשת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה. להניחו בין דפי מאמר, קונטרס וכו' של הרבי מליובאוויטש ולשלחו (אם באפשרי - בו ביום) על מנת לקראתו על הציון.

נוהגים להשתטח על קברי צדיקים, והנמצאים בקירוב מקום משתטחים על ציון כבוד קדושת אדמו"ר מהוריי"צ נשמתו עדן וכבוד קדושת אדמו"ר נשיא דורנו.

מסתפרים, וטובלים במקווה טהרה לכבוד החג. משעה אחת קודם תפילת המנחה עד תפילת ערבית במוצאי ראש השנה, ישקוד כל אחד ואחד באמירת תהילים לילה ויום.

הנוהגים לתת צדקה בכל יום, יתנו היום גם עבור שני ימי ראש השנה.

לפנות ערב לובשים בגדים נאים וחשובים, ויודעים שהקב"ה עושה לנו נס לשפטנו במידת הרחמים.

אין לובשים ה'קיטל', גם לא הש"ץ והתוקע. אלא ביום הכיפורים.

מדליקים את נרות החג בזמן הנקוב בלוחות, כמו בערב שבת. מי שלא הדליקה אז, תדליק בלילה לפני הסעודה (מאש הדולקת לפני החג). גם הפעם מברכת אחרי ההדלקה. הברכות בהדלקת הנרות: "להדליק נר של יום הזיכרון", ו'שהחיינו'. איש המדליק, לא יברך 'שהחיינו'.

יש להכין נר גדול (כמו נר נשמה) כדי שיהיה אפשר להדליק ממנו את נרות ליל ב' דראש השנה.

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע נהג לקבל על עצמו הידור נוסף לפני כל ראש השנה. וכהוראה כללית נאמר: "בכל ראש השנה צריך כל אחד לקבל על עצמו זהירות יתירה [הידור] במצות עשה, וזהירות בסייג של לא תעשה, וזהירות יתירה בהנהגה טובה".

עיקר עבודת ראש השנה היא בקבלת עול מלכות שמים, ולכן עבודת היום היא בעבודה הנראית כפשוטה: באמירת תהילים כל הזמן. יש למעט בשינה בשני לילות אלו ככל האפשרי ולהיזהר מדברים בטלים עד קצה האחרון, גם משיחות איזה שיהיו (כהעבד אשר אין לו זמן אף רגע לשבות ממלאכת אדונו, או כבן הטרוד בשמחת קבלת פני אביו).

לפני תפילת ערבית אומרים תהילים. בשנים מסויימות, לאחר אמירת תהילים זו, החל הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו לנגן "אבינו מלכנו".

ערבית - בסיום תפילת שמונה עשרה אומרים "עושה השלום (בתוספת ה' הידיעה) במרומיו", וכן בסיום הקדיש.

לאחר תפילת ערבית כל אחד אומר לחברו: 'לשנה טובה תיכתב ותיחתם', בלשון יחיד דוקא. דהיינו, גם

מי ששכח לומר 'עלה ויבוא' בברכת המזון, ונזכר קודם שהתחיל 'הטוב והמטיב' – אומר "ברוך... אשר נתן ימים טובים... את יום הזיכרון הזה, ברוך... מקדש ישראל ויום הזיכרון". בלילי ראש השנה אם התחיל ברכת 'הטוב והמטיב', ואפילו תיבת 'ברוך' בלבד – חוזר לראש ברכת המזון.

בברכת המזון של ראש השנה, לפני 'הרחמן' של ראש השנה אומרים 'הרחמן' של יום טוב. בסוף ברכת המזון, אומרים "עושה שלום..." (ולא "השלום" כבתפילה).

יום שני, ראש השנה א' בתשרי

בימי ראש השנה טובלים במקווה טהרה בשחרית קודם התפילה, כבכל שבת ויום טוב.

שחרית – הבריאים אינם טועמים וגם אינם שותים מאומה עד אחר התקיעות וסיום התפילה.

מנהג ישראל תורה, לעשות מאמצים גדולים ביותר, שכל ילד יהיה בימי ראש השנה משך זמן בבית הכנסת, וישתתף – בהתאם לגילו – בתפילות וברכות, ישמע תקיעת שופר, יענה 'אמן', ו'אמן, יהא שמיה רבא'.

יכוון המברך להוציא את השומעים ידי חובתם בברכות ובתקיעות, וגם השומעים יכוונו לצאת ידי חובתם, ולא יענו "ברוך הוא וברוך שמו".

במשך ימי ראש השנה, משתדלים (על פי הוראת הרבי מליובאוויטש) לזכות רבים מאחינו בני ישראל בשמיעת קול שופר, דהיינו לברך ולתקוע להם סדר התקיעות דמיושב כהלכתן, ובמיוחד חיילים ושוטרים, והנמצאים בבתי אבות, בתי רפואה ובתי הסוהר.

קידוש: "תקעו... לאלוקי יעקב", סברי מרנן, וברכת הגפן (בלבד).

נוהגים שלא לישון בראש השנה ביום, והיושב בטל הרי זה כישן.

לאנשים נכבדים שנוהגים לפנות אליהם בלשון רבים. **קידוש** – מי שבירך 'שהחינו' בהדלקת הנרות, לא יברכנה שוב בקידוש.

"מצוה לאכול ולשתות ולשמוח בראש השנה. אמנם לא יאכלו כל שובעים, כדי שלא יקילו ראשם ותהא יראת ה' על פניהם".

בכל סעודות ראש השנה טובלים **פרוסת המוציא בדבש**, אבל מניחים מלח על השולחן.

בהתוועדויות של ראש השנה היה הרבי טובל פרוסה אחת בדבש, ולאחר מכן עוד פרוסה במלח.

טבילת פרוסת 'המוציא' בדבש, וכן טבילת התפוח בדבש – שלוש פעמים.

בתחילת הסעודה של לילה זה, לאחר הטעימה מפרוסת המוציא, אוכלים תפוח מתוק בדבש. **וכך נהג הרבי:** המתין עד שיגיעו גם הרימונים לשולחן, ואז נטל את התפוח ביד ימינו, בקליפתו. חתכו לחלקים, טבל חלק אחד (ג' פעמים) בדבש, ורק אז בירך עליו 'בורא פרי העץ', ואחר הברכה קודם האכילה אמר: "יהי רצון מלפניך (ללא ה' אלוקינו ואלוקי אבותינו) שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה".

גם אם יש על השולחן תמרים או רימונים, שהם משבעת המינים, הורה הרבי לברך 'בורא פרי העץ' על התפוח דוקא.

ההנהגה בפועל וההוראה לרבים – לכוון בברכת 'העץ' לפטור בברכה זו גם את רסק התפוחים שאוכלים בקינוח הסעודה.

בהמשך לזה, אוכלים רימון וראש איל (למעשה – ראש דג. וצריך לבדקו בעוד מועד מתולעים), אבל אין אומרים 'יהי רצון' כי אם רק על התפוח.

רבותינו נשיאינו מיעטו ביותר בדיבור בימי ראש השנה, כולל בעת הסעודות, ובפרט ביום הראשון.

(החל משנת תשי"ב) נטל ידיו לסעודה, הוא והקהל, בכל ראש השנה לקראת צאת החג לעת ערב. במשך ההתוועדות הורה לנגן ניגונים מכל הנשיאים, ואמר מאמר דא"ח (דברי אלוקים חיים – מאמר חסידות) נוסף לשיחות וכו', ובו הזכיר מדברי כל הנשיאים.

ערבית – יש לזכור ולהזכיר לציבור את השינויים וההוספות שבתפילת עשרת ימי תשובה, וכן 'המלך הקדוש' בברכת 'מגן אבות'.

עשרת ימי תשובה

בענין סיוע לצורכי החגים – אף על פי שכבר נתנו לכבוד ראש השנה, יש לבדוק שוב לאחר החג, שמא כעת (לאחר שנתעלה בראש השנה) עומד יהודי – בדרגתו עתה – במצב של "אין נכון לו", ולהשלים את כל החסר לו לצורכי החגים בימים הבאים.

בעשרת ימי תשובה אין אומרים סליחות, מלבד בצום גדליה שהוא תענית ציבור.

שבת קודש פרשת וילך ו' בתשרי, שבת שובה

"כל עניני שבת שובה שייכים לכל אחד ואחת מישראל, האנשים והנשים והטף, כמנהג ישראל שבאים כולם לבית הכנסת ושומעים קריאת התורה וכו'".

שבת שובה – מתקנת ומעלה את כל שבתות השנה, כי התשובה דשבת תשובה היא נעלית גם מהתשובה דכל שבתות השנה.

בשבת שובה יש להחליט החלטות טובות: להוסיף בכל עניני העבודה בתורה, עבודה וגמילות חסדים (כולל גם צדקה בדרך המותרת בשבת – ע"י הכנסת אורחים בסבר פנים יפות וכיו"ב).

בשבת שובה דורש הרב בפני הקהל מהלכות החג (חג הסוכות), "והעיקר – לדרוש ולהורות להם דרכי ה' וללמד להם המעשה אשר יעשו"...

"ידוע אשר בלילה – החל מצאת הכוכבים עד אחרי

תשליך: אחר תפילת מנחה, לפני השקיעה, הולכים מחוץ לעיר אל באר המים או מעין ואומרים 'סדר תשליך' (המודפס בסידורים ובמחזורים), ואחר כך מנערים שולי הטלית קטן. אם כבר שקעה החמה, ניתן לומר תשליך עד הלילה. מי שלא הלך לתשליך בראש השנה, יכול ללכת ב"ג מידות' (ח' תשרי).

ערב שלישי, ליל ב' ראש-השנה, ב' בתשרי

ערבית – לפני תפילת ערבית אומרים תהילים.

זמן הדלקת נרות הערב – רק בלילה, לאחר צאת הכוכבים, מאש הדלוקה לפני ראש השנה. מברכים (לאחר ההדלקה): "להדליק נר של יום הזיכרון", ו'שהחיינו'.

בעת הדלקת הנרות נוהגים להניח לפני המברכת פרי חדש ובעת ברכת 'שהחיינו' מסתכלת בו, ותדליק את הנרות סמוך לקידוש ממש. אם היא לובשת לראשונה בגד חדש, אינה צריכה פרי חדש ואז יכולה להפסיק בין הדלקת הנרות לבין הקידוש. ואם אין לה פרי או בגד חדשים – בכל זאת תברך 'שהחיינו'.

נוהגים להניח פרי חדש לפני המקדש ובעת ברכת 'שהחיינו' מסתכל בפרי חדש, או שלובש בגד חדש, ואם אין לו – מכל מקום יברך 'שהחיינו'.

את הפרי החדש אוכלים קודם נטילת ידיים לסעודה. בליובאוויטש נהגו, וכן הקפידו רבותינו נשיאינו, לאכול כזית ולברך ברכה אחרונה (רק על הפרי ולא על היין). דברים הנאכלים לסימן טוב, הם רק בלילה הראשון.

סיום החג

לשון הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו: "ואני בהצעת, אשר גם כל אחד ואחד ינהוג כן, לחבר שעות של ראש השנה והתחלת מוצאי ראש השנה בלימוד החסידות, ובשביל אשר סללו לנו נשיאינו – יומשך גם לנו בכל ענינינו אור החסידות עד למטה מטה". הרבי בעצמו

ו' **בתשרי** - הוא יום השנה להסתלקות הרבנית הצדקנית מרת חנה ע"ה שניאורסון, בת הרבנית הצדקנית מרת רחל ובת הרב הגאון והחסיד ר' מאיר שלמה, אשת הרב הגאון והחסיד והמקובל ר' לוי יצחק, אמו של הרבי מליובאוויטש נשיא דורנו. נפטרה בשבת שובה תשכ"ה, בעלות המנחה, ומנוחתה כבוד בניו יורק. בנה, הרבי, נהג להתוועד ביום זה, וכן יסד על שמה "קרן חנה". ובהתוועדות ו' תשרי, כשחל בחול, נהג לערוך מגבית עבור קרן זו. כן נוסדו כמה מוסדות חינוך בארץ הקודש ובעולם הנקראים "בית חנה".

יום שני ח' בתשרי

במנחה אומרים תחנון.

יום שישי ט' בתשרי, ערב יום הכיפורים

מהיום ועד אחר ב' דראש חודש מרחשוון אין אומרים תחנון.

חצות לילה - אין אומרים תהילים (ובכלל זה - שיעור תהילים החודשי)... לבד מראש השנה, עשרת ימי תשובה, יום הכיפורים והושענא רבה".

יום רביעי - ג' בתשרי - צום גדליה

גדליה בן אחיקם, שמונה על ידי מלך בבל לשלוט על שארית הפליטה שהותיר ביהודה, נרצח בג' תשרי ע"י ישמעאל בן נתניה בשליחות מלך בני עמון. רציחתו גרמה להגליית שארית הפליטה מארץ ישראל ונחשבה כחורבן בית המקדש עצמו.

בתפילת שחרית אומר הש"ץ (=שליח ציבור) "עננו" בברכה בפני עצמה, בין ברכת "גואל ישראל" ל"רפאנו", גם אם התפללו רק שלושה מתענים. אם אין כנ"ל - אומר הש"ץ "עננו" בתוך ברכת "שומע תפילה".

מי שאינו מתענה אינו נעשה ש"ץ, ואם נעשה ש"ץ אומר "עננו" בברכת "שומע תפילה" כיחיד בתפילת מנחה.

בכל עשרת ימי תשובה אומרים 'אבינו מלכנו' הארוך בשחרית ובמנחה אחר נפילת אפיים, קודם "ואנחנו לא נדע".

(**התקשרות** | מעובד מתוך המגזין)

לגעת בעצם הנשמה

מתנה לחג

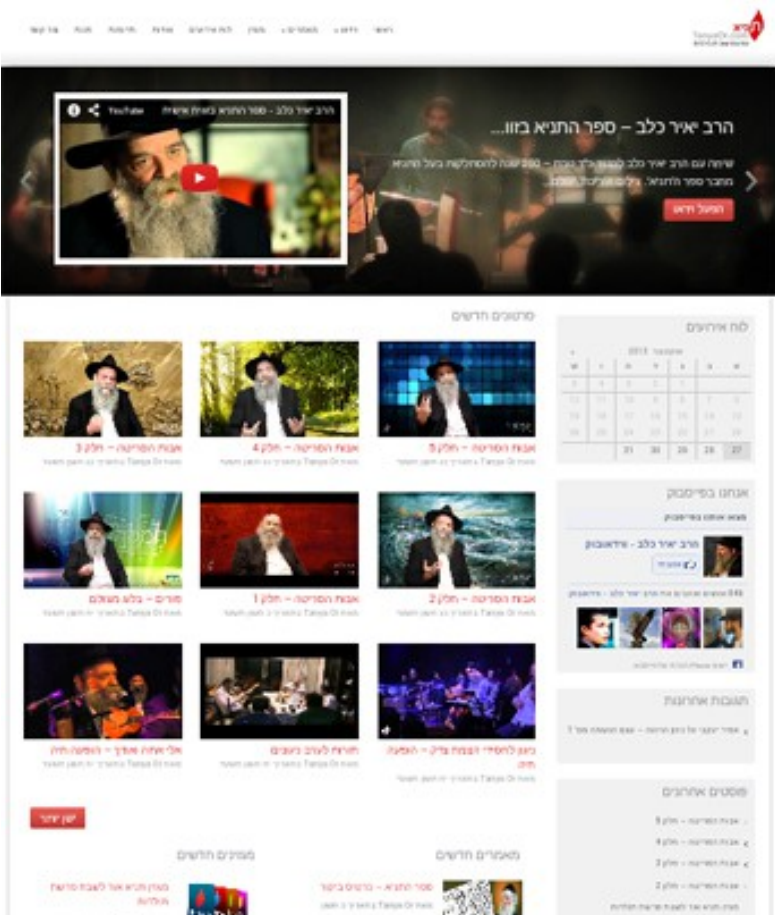
סדרת ניוגוני חב"ד עם הרב יאיר כלב עתה במארז מהודר לכבוד החגים המארז מכיל 4 דיסקים וחוברת אודות מעלת הניגון

אננו עם ברוך נאמן, עצם אננו

אפשרות להנחה בהזמנות גדולות

ניתן להזמין לעסקים, מוסדות, בתי חב"ד וביחידים

לכרטיים והזמנות: 052-5675770 • 052-5652770

התחדשנו!

בוטאו לבקר באתר המשודרג

www.tanyaor.com

הסיפור השבועי

ככה תוקעים

הגיע ליל היום הראשון של ראש השנה. קהל רב נהר לבית הכנסת – קשישים שעוד הספיקו לשרת בצבאו של ניקולאי הראשון, אנשים בגיל העמידה, צעירים וילדים – כמעט כל הקהילה כולה. הכול היו נרגשים, בעיקר אותם קנטוניסטים שזכרו את תפילות החגים משנות ילדותם, בבית אבא.

התפילה התנהלה היטב ובסיומה ניגשו רבים להודות לר' ירחמיאל על ההתעוררות הרוחנית שחשו בזכותו, ואחר כך מיהרו הכול לבתיהם לסעודת החג.

למחרת, לעת תפילת שחרית, שוב התמלא האולם מפה אל פה. תחילה התרכזו האנשים בתפילה כאמש, אך לאט לאט פחת הריכוז, המתח התפוגג וקולות אנשים משוחחים החלו להפריע להתנהלות התקינה של התפילה.

תפילת שחרית וקריאת התורה נסתיימו, והנה הגיעה שעת התקיעות. ר' ירחמיאל חשש כי ברעש השורר בבית הכנסת לא יוכלו הכול לשמוע היטב את התקיעות. סידר את הטלית על פניו ופסע מדודות לעבר הבימה. ובעוד השופר בידו האחת, חבט בידו השנייה על הבימה בניסיון להשתיק את הקהל. תחילה גברה ההמולה על קול החבטה, ורק לאחר כמה חבטות נוספות השתרר שקט. ר' ירחמיאל תקע בשופר, והתקיעות נשמעו היטב באולם, אך טעם חמצמן של כישלון נותר בפיו ודמעות נקו בזוויות עיניו.

חשב ר' ירחמיאל שאיש לא הבחין בצער, אך הוא טעה. אחד המתפללים, פוגל שמו, שימש בזמנו רופא צבאי בכיר בצבאו של הצאר ניקולאי, ועתה זכה לכבוד גדול מעמיתיו הקנטוניסטים. הלה הבחין במתרחש וראה

החסיד ר' ירחמיאל חדש, שנמנה עם בוגרי ישיבת תומכי תמימים בליובאוויטש, נשלח על ידי כ"ק אדמו"ר רבי שלום דובער (הרש"ב) מליובאוויטש לפטרוזקוצק. עיירה זו, שהיתה קרובה לגבול רוסיה-פינלנד, שימשה למגורי קנטוניסטים יהודים, בכירים, ששירתו עשרים וחמש שנים בצבא הצאר, ולאחר ששחררו הקימו משפחות ועברו לגור באותה עיירה.

בעיירה סגורה זו נאסר על יהודים מן השורה להתגורר, אך מכיון שהקנטוניסטים ביקשו רב, הורשה ר' ירחמיאל לבוא ולהתגורר בעיירה זו עם אשתו וארבע בנותיו.

כשהגיע לעיירה, ערכה קהילת הקנטוניסטים קבלת פנים חמה לרבה החדש, שיכנה אותו בדירה זמנית והזדרזה להתחיל בבניית בית כנסת לקהילה ובית מגורים למשפחת הרב.

משפחת הרב התערתה היטב בחיי הקהילה – דאגה לכשרות, לשחיטה, למקווה טהרה, לבריאות מילה ולכל שאר עניני היהדות במקום. הימים חלפו במהירות, וכשהגיע חודש אלול נשמעו בבקרים תקיעות שופר לאחר התפילה.

ראש השנה התקרב ובניית בית הכנסת טרם הסתיימה. הזמין אליו ר' ירחמיאל את ראשי הקהילה ומנהיגיה להתייעצות דחופה. אלה האירו לו פנים והבטיחו לסייע בכל הדרוש, לקראת החגים. הם שכרו אולם גדול לתפילות, שיפצו את המקום והקימו בו מחיצות להפרדה בין נשים לגברים; הקימו גם בימה; החליפו את המנורות וניקו את המקום. בינתיים יצא ר' ירחמיאל לפטרוברג והביא מחזורים וספר תורה. אווירה של תשרי עמדה בחלל האוויר והכל היה מוכן לימים הנוראים.

פוגל בנאום קצר משלו: "חיילים!", פתח ואמר, "עשרים וחמש שנים שירתנו בצבא, התאמנו אלפי שעות, עברנו מלחמות וימים קשים – והכול בשביל מי? בשביל מלך בשר ודם. האם לא נוכל לעמוד כך לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה?!"

פוגל פקד על לובשי המדים להתייבב דום, בקומה זקופה, כבמסדר צבאי. לאחר שהכל הסתדרו כחיילים במסדר, פנה פוגל אל ר' ירחמיאל ואמר לו: "עכשיו תקע!". התקיעות התנהלו הפעם למופת.

מאז אותו יום של ראש השנה אימצה לה קהילת פטרוזקוצק מנהג מיוחד – לשמוע את תקיעות השופר במדים, כך שנה אחר שנה.

כשסיפר ר' ירחמיאל חדש את פרשת המדים והתקיעות לכ"ק אדמו"ר רבי יוסף יצחק (הרי"צ) מליובאוויטש, העלה הסיפור נהרה של שמחה על פני הרבי. ניכר היה עליו כי תמימותם הכובשת של הקנטוניסטים שבתה גם את לבו.

את מצוקתו של ר' ירחמיאל. המתין פוגל בסבלנות, ומיד בסיום התפילה עלה אל הבימה והסה את הקהל בחבטה עזה על התיבה. מיד השתתקו הכל.

"רבותי", רעם קולו, "ככה לא מתפללים. קצת כבוד לקדושה! קצת כבוד ליהדות! רוצה אני כי כל מי ששירתו בצבא במסגרת הקנטוניסטים יבואו מחר לאולם התפילה לבושים במדיהם הייצוגיים – נקיים ומסודרים – וידאגו שגם בני משפחותיהם יבואו עמם".

למחרת היה בית הכנסת מלא עד אפס מקום. במיוחד בלטו הקנטוניסטים, שהגיעו לבושים במדיהם הצבאיים המגוהצים, ואף נשאו את האותות והעיטורים שבהם זכו במרוצת שנות שירותם הרבות. נעליהם היו מצוחצחות וכומתות צבאיות חבושות על ראשיהם בזווית מדוייקת.

התפילה החלה בלא כל הפרעות וכך הגיעו לתקיעות. קודם שעלה ר' ירחמיאל לבימה, לתקוע בשופר, הקדימו

(מתוך העלון השבועי **שיחת השבוע**)

”זאת התורה אדם” (במדבר יט' ד)

כשם שבאדם ישנם גוף ונשמה, כך גם בתורת ישראל ישנם גוף התורה (פשט הכתוב-’נגלה’) ונשמת התורה (פנימיותה, סודותיה ורזיה-’נסתר’). במדור זה מובא פרוט נושאי הפרשה על פי ’נגלה’, ובמדור שלאחריו יובא ביאורה של נקודה או של מספר נקודות מן הפרשה על פי פנימיות התורה.

נקודות עיקריות בפרשת נצבים

ברית עולם

לפני מותו מכנס משה את כל בני ישראל (ראשי העם, השבטים, החכמים ופשוטי עם, זקנים, נשים, טף וגרים) לחיזוק הברית בינם לבין הקב"ה וקביעת הציות של העם היהודי למצוות אלוקיו. הברית כוללת ומחייבת גם את כל הדורות הבאים בישראל עד אחרית הימים.

ברית מחייבת

ושוב מזהיר משה את העם מפני הליכה בדרכי העמים שמסביבם. עליהם להישמר שלא להגרר אחר השפעתם השלילית שלא ידיחום לעבודתם הזרה ולשום הנהגה בדרכיהם הנלוזות. הברית ענינה חיזוק הקשר בין ישראל לה' והעמדת הגבולות המתחייבים מעצם בחירתם להיות עם סגולה לה'.

ומפרט משה שבאם חלילה יסטו יחידים או קבוצות מקרב העם מדרך ה', לא ייסלח להם והם יענשו על כך קשות. אזי ידעו גם הגויים לומר כי צרת ישראל לא באה עליהם אלא בשל הפרת בריתם עם ה'.

סוף ישראל לעשות תשובה

ובאם עקב העונשים הקשים והגלות המרה שיבואו כתוצאה מהפרת הברית ישוועו בני ישראל אל הקב"ה, ובאותה שעה, דוקא מתוך הלחץ והמשבר, תתחזק

אהבתם לה' ותגבר אמונתם בו ועד אשר ישובו בתשובה שלימה - אזי יחונם ה' ויקבצם מכל פזורות גלותם וישיבם לארצם המובטחת. ולפי ערך התחזקות הברית וחידוש האהבה בין העם לבין ה', יסב האלוקים את הקללות והאסונות על ראש שונאיהם.

כי קרוב אליך הדבר מאד

משה מדגיש באוזני העם אשר מצוות ה' אינן בגדר הבלתי אפשרי. אדרבה, קיום התורה ומצוותיה קרוב מאד אל כל אדם וביכולתו לקיימן כנדרש - במחשבה (וברגשות הלב), בדבור ובמעשה.

ענין הבחירה החופשית

אף שהציוויים שבתורה ברורים בתכלית, מכל מקום ניתנת ליהודי הבחירה החופשית. בפני כל אדם עומדות שתי דרכים: דרך התורה - דרך הטוב, הברכה והחיים, ולעומתה דרך החטא - דרך הרע, הקללה והמוות. וביד האדם נתונה האפשרות לבחור בדרך הטוב - לאהבה את ה' אלוקיו ולדבקה בו ע"י קיום מצוותיו, ומובטח הוא כי יזכה בעבודתו לסיוע אלוקי מלמעלה. וכשיבחר העם בחיים ללכת בדרך הטוב, ירעיף עליו ה' את כל ברכותיו וישכון בשלום ובבטחון בארץ אבותיו.

חוטבי עצים ושואבי מים

נקודות בעיבוד קל מתוך שיחה של הרבי מליובאוויטש

ראשיכם... מחוטב עציך עד שואב מימך

בתחילת פרשתנו (ניצבים) כורת הקב"ה ברית עם ישראל: "אתם ניצבים היום כולכם לפני ה' אלוקיכם", ובהמשך הפסוק מפרטת התורה את כל חלקי העם שבאו בברית: ראשיכם... טפכם, נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך, מחוטב עציך עד שואב מימך".

מדוע רואה התורה לנכון לציין במיוחד את חוטבי העצים ושואבי המים? הדבר יובן כשנתבונן במיקום שבו הם מוזכרים בפסוק – לאחר כל הסוגים שבעם ישראל, ואף לאחר הגרים. מכאן שלא מדובר בסתם יהודים שהיו חוטבי עצים ושואבי מים לצורך פרנסתם, אלא בסוג מיוחד שלמטה אפילו מהגרים.

באו להתגייר

מפרש רש"י: "מלמד, שבאו כנענים להתגייר בימי משה, כדרך שבאו בימי יהושע... ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים". כלומר, אותם גרים היו חדשים שזה מקרוב באו. ממש עכשיו, לפני הכניסה לארץ ישראל, באו כנענים אל משה וביקשו להתגייר, ומשה הטיל עליהם להיות חוטבי עצים ושואבי מים.

זוהי החידוש שמציינת התורה בענין הברית הזאת – שהיא מקיפה את כל חלקי עם ישראל, אפילו את "חוטב עציך ושואב מימך" – אותם כנענים שזה עתה באו להתגייר, שאף הם נכללים ב"לעברך בברית ה' אלוקיך".

לחטוב ולשואב

ענין זה, של "חוטב עציך ושואב מימך", מפרשת תורת

החסידות כהוראה אישית בעבודת ה'. "עציך", מלשון עצה, רומז ל'עצות' הרבות הממלאות את האדם, בבחינת "רבות מחשבות בלב איש". יהודי נדרש להיות "חוטב עציך" – לחטוב ולהסיר את המחשבות המבלבלות.

"מימך" – רומז ל"מים המצמיחים כל מיני תענוג". אלה תענוגות העולם, המושכים את לבו של האדם ומפרידים אותו מהקב"ה. יהודי צריך להיות "שואב מימך" – לשאוב ולהוציא את מי התענוג מעניני העולם ולהגיע לכך שהתענוג האמיתי שלו יהיה רק בעניני קדושה ועבודת ה'.

בכחו של משה

אפשר היה לחשוב, שמשימה זו מוטלת רק על יהודי שהוא 'יושב אוהל', העוסק בתורה ובעבודת ה', ואילו מי שממילא עסוק במסחר ובחיי חולין, צריך להיות שקוע ב'עצות' ולהתענג מעניני החולין שלו.

מורה התורה, שגם 'כנענים', לפי הפירוש: סוחרים, צריכים להיות 'חוטבי עצים' ו'שואבי מים', לסלק את ה'עצות' המבלבלות ו'לשאוב' את מימי התענוג הגשמיים. ואם ישאל השואל, איך אפשר להגיע לדרגה גבוהה כל-כך? התשובה היא: "ונתנם משה חוטבי עצים ושואבי מים" – הכח לזה ניתן מאת משה רבנו ומניצוץ 'משה' הטמון בלב כל יהודי, וכאשר יהודי הולך בכוחותיו של משה רבנו, נעשית גם עבודה זו קלה עבורו.

(מתוך הספר 'שולחן שבת',

על פי 'ליקוטי שיחות' כרך י"ד)

חסידות על הפרשה ניצבים

מדברי רש"י נמצאנו למדים, כי דוקא בסוג הנמוך ביותר בישראל ("חוטב עציך... שואב מימין") יש עילוי שאין בסוגים הנעלים יותר ("ראשיכם"). שהרי יהושע נתן את הגבעונים חוטבי עצים ושואבי מים "לעדה ולמזבח ה'" (יהושע ט), כלומר שזכו להיות משמשים בקודש, לשרת את מזבח ה'.

(ליקוטי שיחות, כרך ב', עמ' 400)

**התאחדות בני ישראל למטה פועלת
התאחדותם העצמית עם הבורא
לעברך בברית ה' אלוקיך ובאלתו (כט,יא)
כך היו כורתי בריתות עושין, מחיצה מכאן ומחיצה
מכאן, ועוברים בינתיים (רש"י)**

כאשר כל ישראל מתאחדים באחדות אמיתית - "כולכם" - על אף כל ההבדלים בין ה"ראשיכם" ל"שואב מימין", התאחדות על שכלית זו היא גופא הגורמת לאותה אחדות עצמית ועל שכלית בין הקב"ה וישראל.

(ליקוטי שיחות, כרך ב', עמ' 389)

**מעלת היהודי - בריתו עם אלוקיו
אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם
(כט,ט-יב)
"ניצבים" - מורה על גדלות וחשיבות, כמו "ונציב
אחד אשר בארץ" (מ"א ד).**

"אתם ניצבים... למען הקים אותך היום לו לעם" - העובדה שאנחנו עם ה' והוא מלכנו מורה על גדלותם של ישראל. שכן אדם לא יכול למלוך אלא על בני אדם כמותו שהם בערך אליו, אך לא על עדר צאן, שאין להם שום ערך ויחס לגביו. נמצא אפוא כי היות הקב"ה מלך על ישראל מוכיחה שישראל הם, כביכול, 'בערך' אליו. אלא שגדלות זו אינה אלא תוצאה של כריתת הברית - "לעברך בברית ה' אלוקיך" (כי הרי לאמיתו של דבר אין לנברא שום ערך לגבי הבורא).

(אור התורה' דברים עמ' קפ)

**מעלת המשמש בקודש
מחוטב עציך (כט,י)
מלמד שבאו כנענים להתגייר בימי משה כדרך
שבאו גבעונים בימי יהושע... ונתנם משה חוטבי
עצים ושואבי מים (רש"י)**

גם ביו-טיוב ובפייסבוק:
בלוגים מצולמים וניגונים (באיכות HD)

סדר התנ"ך

עזרה ראשונה לנפשו

תניא מודעות עצמית ביהדות

YouTube f

שבת שלום!!!

ליקוט, רעיונות, כתיבה ועימוד: חי דמארי
כתיבה, עריכה, והגהה: הרב יאיר כלב
להערות, הארות, הצעות או תיקונים, אנא כתבו לנו
Tanyaor4u@gmail.com

הרבי מליובאוויטש הנהיג ועודד שכל אשה ובת (מגיל רך ביותר ולפחות מגיל 3) תדלקנה נרות שבת וחג.

צאת החג	ראש השנה	צאת השבת	כניסת השבת	עיר
19:24	18:13	19:27	18:15	י-ם
19:26	18:28	19:29	18:30	ת"א
19:26	18:19	19:28	18:22	חיפה
19:26	18:30	19:29	18:33	ב"ש

נהנתם? העבירו הלאה, ליזכות עוד ועוד יהודים בהרחבת המודעות למקורותינו.

נא לשמור על קדושת הגליון